

Katedra Geografii Miast i Planowania Przestrzennego
Wydział Geografii i Studiów Regionalnych
Uniwersytet Warszawski
ul. Krakowskie Przedmieście 30
00-927 Warszawa
Tel. +48 [REDACTED]
Jacek.kwiatkowski@uw.edu.pl

Warszawa 07.10. 2022

Recenzja

**osiągnięć naukowych, dorobku zawodowego, dydaktycznego i organizacyjnego
dr inż. arch. Moniki Marii Cysek - Pawlak**

W postępowaniu o stopień doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk technicznych, w dyscyplinie architektura i urbanistyka.

1. Podstawa formalna opracowania recenzji

- Zlecenie z dnia 01 sierpnia 2022 r. Prodziekana ds. Ogólnych Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej dr inż. arch. Jerzego Grochulskiego na opracowanie recenzji osiągnięć naukowych w tym aktywności naukowej dorobku dydaktycznego, popularyzatorskiego i współpracy międzynarodowej Pani dr inż. arch. Moniki Marii Cysek - Pawlak. PSP zlecenia 504440700075.
- Kopia uchwały nr 283/II/2022 Rady Naukowej Dyscypliny Architektura i Urbanistyka z dnia 12 lipca 2022 r. o powołaniu Komisji Habilitacyjnej i wyznaczeniu dr hab. inż. arch. Jacka Kwiatkowskiego jako recenzenta.
- Ustawa z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U.z 2017 r., poz. 1789)
- Rozporządzenie MNiSW z dnia 01 września 2011 w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitacyjnego (Dz.U.nr 196 poz.1165)
- Rozporządzenie MNiSW z dnia 19 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzenia czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz.U.z 2018 r.,poz.261)

2. Podstawa merytoryczna opracowania recenzji – dokumentacja złożona przez Habilitantkę

- Decyzja z dnia 18 marca 2022r. o uruchomieniu procedury postępowania o nadanie dr inż. arch. Moniki Marii Cysek - Pawlak stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk inżynieryjno-technicznych w dyscyplinie architektura i urbanistyka przez Radę Doskonałości Naukowej i wyznaczeniu do przeprowadzenia tego postępowania Politechniki Warszawskiej.
- Kopia wniosku o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego z 18.03.2022 r.
- Dane kontaktowe wnioskodawcy
- Kopia dokumentu potwierdzającego posiadanie stopnia doktora
- Autoreferat
- Wykaz osiągnięć naukowych i artystycznych
- Oświadczenie o wkładzie w wieloautorskie publikacje
- Pełen tekst monografii: „*Model ewaluacji procesu rewitalizacji w aspekcie przestrzennym i funkcjonalnym w oparciu o zasady Nowego Urbanizmu*”
- Pełne teksty artykułów naukowych
- Inne potwierdzenia dokonań naukowych i artystycznych
- Wybrane projekty – ilustracje

3. Sylwetka kandydatki – rozwój naukowy i zawodowy

Dr inż. arch. Monika Maria Cysek – Pawlak jest absolwentką Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej. Z tą uczelnią związana jest od początku swojej kariery naukowej. Obecnie pracuje tam – po doktoracie - od 2014 roku na stanowisku adiunkta w Instytucie Architektury i Urbanistyki w Zakładzie Projektowania Urbanistycznego.

Dużym osiągnięciem habilitantki w ramach magisterium było uzyskanie podwójnego dyplomu w 2010 roku – dyplomu Politechniki Łódzkiej i École Nationale Supérieure d'Architecture et de Paysage. Praca zatytułowana *Koncepcja transformacji przestrzennych - projekt pawilonu ekspozycyjnego w Lens* zdobyła wyróżnienie. Promotorami pracy ze strony polskiej był prof. dr hab. inż. arch. Krzysztof Pawłowski a ze strony francuskiej maître de conférences Vincent Ducatez oraz dr arch. Séverine Bridoux-Michel

Podobnie jak w przypadku magisterium, również doktorat, udało się habilitantce uzyskać w kooperacji polsko-francuskiej w latach 2010-2014. Była to rozprawa pod tytułem *Od miasta przemysłowego do metropolii. Przekształcenia tkanki urbanistycznej: analiza porównawcza zespołów miejskich Lille i Łodzi*. Oprócz dyplomu Politechniki Łódzkiej (Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska) kandydatka otrzymała dyplom École Nationale Supérieure d'Architecture et de Paysage, Université Lille 1.

I tu również rozprawa doktorska podobnie jak magisterium nagrodzona została wyróżnieniem. Promotorem ze strony polskiej był Prof. dr hab. inż. arch. Krzysztof Pawłowski, a ze strony francuskiej prof. Didier Paris i prof. Philippe Louget

Równolegle do kariery naukowej w latach 2010-2014 kandydatka rozwijała swoją karierę zawodową, pracując w pracowniach architektoniczno-urbanistycznych we Francji, w Belgii i w Polsce (SAISON-MENU COLDEFY & ASSOCIES, SKOPE, SUD Architekt Polska).

Ukoronowaniem współpracy polsko-francuskiej było zdobycie francuskiej akredytacji krajowej komisji na stanowisko adiunkta na kierunku urbanistyka i gospodarka przestrzenna - Conseil national des universités w 2015 roku.

Na uwagę zasługuje fakt, że zarówno pierwsza praca kandydatki na stanowisku młodszego architekta urbanisty jak i realizacja magisterium odbywały się w środowisku języka francuskiego co sugeruje daleko szersze i głębsze związki bilingwalne niż wynikające wyłącznie ze zdobytych tytułów i stopni. Jak sama habilitantka zaznacza w swoim autoreferacie, doświadczenie zagraniczne rozpoczęła już w trakcie studiów magisterskich, kiedy w ramach programu LLP Erasmus podjęła naukę w École Nationale Supérieure d'Architecture et de Paysage de Lille.

Na koniec podsumowania zarysu sylwetki kandydatki, jako recenzent, nie mogę nie nadmienić, że informacje przedstawione przez habilitantkę obejmują głównie okres od 2010r. oraz wybiórczo okresy wcześniejsze.

W związku powyższym są one dość skromne na sporządzenie kompleksowego profilu kandydatki. Niemniej przedstawione przez kandydatkę w tym obszarze wybrane osiągnięcia należy uznać za wysokie.

4. Ocena osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego – monografii habilitacyjnej

Jako osiągnięcie naukowe w rozumieniu art. 219 p. 1, ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2020. 85), habilitantka przedstawiła do recenzji autorską monografię naukową *„Model ewaluacji procesu rewitalizacji w aspekcie przestrzennymi i funkcjonalnym w oparciu o zasady Nowego Urbanizmu”*

Monografia została wydana przez Wydawnictwo Politechniki Łódzkiej, a recenzentami wydawniczymi byli prof. dr hab. inż. arch. Katarzyna Solarek oraz dr hab. inż. arch. Krzysztof Skalski prof. PPUZ.

Formalna strona pracy i informacje sumaryczne

Praca składa się z rozdziałów wstępnych, 3 części merytorycznych oraz podsumowania, wniosków oraz wytycznych metodologicznych. Całość tekstu liczy 252 strony. Praca jest bogato ilustrowana – zawiera 122 rysunki i 5 tabel. Praca opiera się na bardzo bogatym materiale źródłowym. Bibliografia z odnośnikami do stron zawiera łącznie 413 pozycji.

Cele pracy

Autorka określiła w swojej dysertacji szereg celów. Są to cele poznawcze, metodyczne i aplikacyjne. W pierwszej grupie można wskazać na – identyfikację słabych i mocnych stron rewitalizacji w Łodzi. Pośród celów metodycznych na uwagę zasługuje stworzenie modelu wielokryterialnej oceny procesu rewitalizacji oraz opracowanie mierników przestrzenno-funkcjonalnych świadczących o skuteczności procesu rewitalizacji. W grupie celów aplikacyjnych wymienić należy stworzenie metody komunikacji między interesariuszami procesu rewitalizacji, jak też dokonanie oceny badanej rewitalizacji obszarowej za pomocą autorskiej metody uwzględniającej przestrzenne i funkcjonalne mierniki procesu odnowy obszarów zdegradowanych.

Część pierwsza

Część pierwsza zajmująca blisko połowę całości tekstu pracy (110 str.), poświęcona jest rewitalizacji oraz powiązaniem z nią zasadom Nowego Urbanizmu. Kandydatka przedstawia szereg definicji rewitalizacji podkreślając jej specyfikę, jako wieloaspektowego i kompleksowego procesu. Słusznie zauważa ona, że proces rewitalizacji dotyczy wielkości obszarowej, nie zaś pojedynczego obiektu. Zwraca uwagę na ogromną skalę potrzeb w tym zakresie jeśli chodzi o polskie miasta (blisko 20% terenów zainwestowanych wymaga rewitalizacji). Następnie kandydatka przybliży priorytety Nowego Urbanizmu jako przykłady implementacji w procesach rewitalizacji. Rekomendowane są tu bardzo trafnie dwie komplementarne formy działania: poprawa jakości przestrzeni publicznych powiązana jednocześnie z umiejętnie kształtowanym wolumenem powierzchni mieszkaniowych i tu konkretnie o zróżnicowanym ich zasobie (komercyjnym, komunalnym, socjalnym, podobnie również - rynkiem pierwotnym i wtórnym).

Następnie autorka opisuje szereg przykładów zastosowania zasad Nowego Urbanizmu w przedstawionych studiach przypadków z doświadczeń polskich i francuskich. Autorka wskazuje tu na konieczność osiągnięcia, krótkich dystansów pomiędzy podstawowymi usługami oraz dbałość o wysoką jakość przestrzeni publicznych jako wygodnych, interesujących i bezpiecznych. Wskazuje również, zasady Nowego Urbanizmu jako wspierające procesy rewitalizacji, w tym zróżnicowanie funkcji i formy, jak też zróżnicowany sam profil użytkownika oraz zrównoważony transport publiczny.

Część druga

Część druga dysertacji habilitacyjnej obejmuje charakterystykę autorskiego modelu oceny procesu rewitalizacji. Na początku tej części pracy autorka zaprezentowała przegląd wskaźników oceny procesu rewitalizacji funkcjonujących w środowisku międzynarodowym, a następnie podobny przegląd funkcjonujący na poziomie krajowym.

Wybór własnego wskaźnika habilitantka oparła na zasadach i priorytetach Nowego Urbanizmu. Według tego klucza wyeksponowała szereg cech, które wywodzą się z Nowego Urbanizmu, cech jej zdaniem uniwersalnych, charakteryzujących udany proces rewitalizacji. Należą do nich:

- Jakość życia
- Zrównoważony rozwój
- Jakość projektowania urbanistycznego i architektonicznego
- Tradycyjny model urbanistyczny
- komfort ruchu pieszego,
- właściwe powiązania przestrzenne
- zróżnicowanie zabudowy mieszkaniowej
- zwartość zabudowy
- zrównoważony transport

Na bazie powyższych cech habilitantka opracowała najpierw klucz determinant bazujący na każdym podstawowym haśle. Następnie poszczególne determinanty rozbudowała w grupy wskaźników wyodrębniając grupy wskaźników w 6 kategoriach. Są to wskaźniki struktury zabudowy (24 wskaźniki), wskaźniki użytkowania przestrzeni (26 wskaźników), wskaźniki jakości terenów zielonych (18 wskaźników), wskaźniki komunikacyjne (38 wskaźników), wskaźniki zabudowy mieszkaniowej (17 wskaźników) oraz wskaźniki kontekstu społeczno-gospodarczego (21 wskaźników). Większość wskaźników operuje wartościami sumarycznymi, takimi jak na przykład liczba miejsc przeznaczonych na wspólne spotkania, czy liczba obiektów małej architektury, wskaźnik powierzchni zabudowy, czy wreszcie pokrycie planami miejscowymi. W ramach grup wskaźników zostały uwzględnione również wyniki poszczególnych zagadnień wynikające z kwestionariusza ankiety dedykowanej każdemu badanemu procesowi rewitalizacji. Proponowana formuła modelu jest więc formułą mieszaną ekspercko-ankietową. Tak powstał wielokryterialny model procesów rewitalizacji.

W podsumowaniu części drugiej kandydatka zaznaczyła:

Zaproponowany model wielokryterialnej oceny, korzystając z bogactwa zasobów teoretycznych oraz pragmatyzmu rozwiązań praktycznych, wychodzi naprzeciw oczekiwaniom badaczy związanych z rewitalizacją, a w szczególności urbanistów i planistów. (...), mimo licznych prac naukowych dotyczących procesu rewitalizacji brak jest spójnego, możliwie uniwersalnego wzorca oceny prowadzonych zmian.

Część trzecia

Część trzecia to ocena procesu rewitalizacji obszarowej na przykładzie Nowego Centrum Łodzi.

Na początku części trzeciej zostały przedstawione uwarunkowania procesu. Autorka wskazała trzy główne słabości struktury społeczno-ekonomicznej i funkcjonalno-przestrzennej Łodzi. Zaliczyła do nich słabość strefy wielkomiejskiej – najszybciej wyludniającego się obszaru miasta, o ujemnym saldzie nowej zabudowy, jak też jedynym obszarem miasta, gdzie zmniejszyła się całkowita liczba budynków. Drugą negatywną tendencją jest wskaźnik bezrobocia znacznie wyższy w Łodzi niż w pozostałych miastach o

podobnym potencjale w Polsce. Trzecim negatywnym uwarunkowaniem jest wielkość kwartału zabudowy wynikająca jeszcze ze starej XIX-wiecznej parcelacji przemysłowo-rolnej, która obecnie utrudnia bardzo rewitalizację, przeprowadzenie dodatkowych ulic i ciągów pieszych.

Następnie przedstawione zostało wdrożenie autorskiego modelu oceny procesu rewitalizacji na przykładzie jednego z projektów rewitalizacji obszarowej centrum Łodzi na obszarze 31,45 ha. Wielkość próby badawczej w przypadku pytań ankietowych wynosiła 147 osób.

Przeprowadzony proces rewitalizacji odsłonił ciekawe tendencje, które precyzyjnie zostały wskazane w modelu oceny (przed i po zakończeniu procesu). Wskaźniki były demonstrowane w procentach.

Pojawiły się zarówno wzrosty jak na przykład:

- gwałtowny wzrost liczby przedsiębiorców, wzrost powierzchni użytkowych nowych budynków ,długości sieci infrastrukturalnych
- wzrost dynamiki ruchu budowlanego, cen gruntów i nieruchomości, wzrost powierzchni własności terenów publicznych, dostępności przestrzeni publicznych
- poprawa wyposażenia przestrzeni w meble miejskie i mała architekturę oraz nowe projekty prospołeczne

ale też spadki:

- spadek powierzchniowy obszarów przeznaczonych na komunikację samochodową oraz terenów kolejowych
- spadek powierzchniowy infrastruktury turystycznej.
- spadek liczby bezrobotnych
- spadek liczby mieszkańców i spadek powierzchniowego udziału zabudowy mieszkaniowej

Nie wszystkie te tendencje okazały się wypełnieniem założeń procesu rewitalizacji. Oznacza to, że model spełnia pokładane w nim oczekiwania.

Wartości aplikacyjne dysertacji i rekomendacje

Wartości aplikacyjne dysertacji, wynikające z przeprowadzonych badań, można podzielić na 3 części. Będą to wartości w zakresie gospodarki nieruchomościami, wartości społeczno-gospodarcze i funkcjonalno-przestrzenne.

W pierwszej grupie wartości podkreślić należy wyraźne ożywienie notowane w wyniku działań rewitalizacyjnych oraz dynamikę w relacjach podaży i popytu na lokalnym rynku nieruchomości, ze względu na podejmowane inwestycje infrastrukturalne, jak też realizacje obiektów użyteczności publicznej.

W drugiej grupie wartości odnajdujemy potrzeby intensyfikacji zabiegów przeciwdziałających wyludnianiu się obszaru rewitalizacji. Zabiegi te powinny być kierowane do grup ludzi aktywnych, najszybciej i najczęściej opuszczających zdegradowany obszar. W tym celu rekomenduje się opracowanie strategii rozwoju ofert pracy dla sektora osób w przedziale wiekowym największej aktywności zawodowej.

Trzecia grupa wartości związana z gospodarowaniem przestrzenią, to przede wszystkim jak ujawniły badania, tendencja wzrostowa terenów dedykowanych dla pieszych, wysoki udział terenów przestrzeni publicznych, likwidacja barier przestrzennych, wzrost intensywności zabudowy. Badania pokazały również potrzebę zrównoważenia funkcji usługowej, zbyt silnie dominującej po rewitalizacji w Nowym Centrum Łodzi, wzmocnienie działań w celu modernizacji zabytkowego zasobu mieszkaniowego, czy rekomendację dla działań rozwijających tereny rekreacyjne.

Wnioski

W pracy, w ramach wniosków, habilitantka wyeksponowała szereg zaleceń, które charakteryzują udany proces rewitalizacji. W ramach poprawy przestrzennych powiązań pieszych proponuje ona redukcję skali ogrodzeń, klarowny układ chodników, wyeksponowanie zieleni towarzyszącej, wyeksponowanie atrakcyjnych witryn sklepowych, wzbogacenie przestrzeni publicznej o ogródki kawiarniane i podcienia użytkowe. Jej badania potwierdziły opracowane standardy europejskie, gdzie wielkości obszarów mieszkaniowych powinny odpowiadać połączonym obszarom zieleni i rekreacji, usług i przemysłu w podobnych wielkościach składowych. Proponowana zwartość zabudowy przy rekomendowanej intensywności 0,5 oraz wielkości kwartałów pomiędzy 35x35(m) a 50x50(m). Kolejnym wnioskiem jest poszerzanie dostępu mieszkańców do terenów zielonych, wzmacnianie tradycji miejsca w podnoszonej jakości układów urbanistycznych i lokalnej architektury, wreszcie współdecydowanie mieszkańców o przestrzeni.

Wskazania metodologiczne

Habilitantka wskazuje na swój autorski, opracowany model oceny procesów rewitalizacji. Rozwiązanie to poprawi znacznie jakość procesu rewitalizacji, pozwoli określić kluczowe czynniki dla przeprowadzenia skutecznych zmian w zakresie przestrzennym i funkcjonalnym.

Model jest bardzo szczegółowy, zawiera ok. 130 parametrów oraz 30 pytań ankietowych (analiza satysfakcji). Szczegółowość ta jest jednocześnie mocną jak i słabą stroną przedmiotowego modelu, gdyż zdaniem autorki, monitorowanie procesu rewitalizacji, należy dokonywać regularnie, w odstępach rocznych, dwuletnich czy maksymalnie trzyletnich, co nie będzie sprawą prostą. Ponadto wdrożenie takiego systemu w kontekście polskich regulacji prawnych nie jest oczywiste. Być może tak jak sugeruje autorka przedmiotowy model mógłby się pojawić w ramach dokumentacji wykonawczej. Podkreślić jednak należy potrzebę takich rozwiązań i z uznaniem przyjąć pracę kandydatki jako próbę wypełnienia istotnej luki we współczesnych procesach rewitalizacji.

Opinia recenzenta

Kandydatka przedstawiła do recenzji wartościową monografię. Pierwsza część pracy nasycona jest bogatym wachlarzem definicji pojęć związanych z rewitalizacją jak też samych cech rewitalizacji. Ta rozbudowana część teoretyczna pozwala zauważyć pokładane przez

autorkę w swojej książce ambicje stworzenia kompendium wiedzy na temat rewitalizacji na potrzeby zarówno obecnych jak i przyszłych studentów i naukowców.

Konstrukcja autorskiego modelu ewaluacji procesu rewitalizacji jest nowatorskim wkładem kandydatki w rozwój dyscypliny naukowej architektura i urbanistyka.

5. Naukowa współpraca międzynarodowa i wspólne projekty

Habilitantka posiada bardzo rozbudowaną kartę międzynarodowej współpracy naukowej stąd dla klarowności niniejszej recenzji ograniczę się do informacji w punktach:

- LLP Erasmus (studencki) w École Nationale Supérieure d'Architecture et de Paysage de Lille 2008
- stypendium Rządu Francuskiego na realizację podwójnego francusko-polskiego dyplomu magisterskiego w formule cotutelle w École Nationale Supérieure d'Architecture et de Paysage de Lille
- Collectivité du Patrimoine des Comores. – przygotowywanie dokumentacji w procedurze wpisu na listę Światowego Dziedzictwa (Komory)
- współpraca z Collectivité du Patrimoine des Comores w *Maison du Patrimoine de Saint-Louis du Sénégal* w Saint-Louis, (Senegal).
- stypendium Rządu Francuskiego na realizację podwójnego francusko-polskiego dyplomu doktorskiego w Université de Lyon 2 jak też we współpracy z École Nationale Supérieure d'Architecture et de Paysage de Lille w formule cotutelle
- zdobycie francuskiej akredytacji Krajowej Komisji na stanowisko adiunkta kierunku urbanistyka i gospodarka przestrzenna *Conseil national des universités*.
- Pobyt badawczy w Université de Lyon 2 (2018)
- Pobyt badawczy w Sorbonne Université UFR de Géographie et Aménagement (2017)
- École Nationale Supérieure d'Architecture et de Paysage Villeneuve-d'Ascq (2016-2017)
- program wymiany nauczycielskiej Erasmus+ École Nationale Supérieure d'Architecture et de Paysage de Lille (po 2014)

międzynarodowe projekty naukowe i granty

Przechodząc do wspólnych projektów naukowych i grantów wykonywanych w środowisku międzynarodowym należy wspomnieć udział habilitantki w grantie *Urbanistyka a'la Française. 1000 lat doświadczeń i innowacji. Dopełnienie obrazu*, którego kierownikiem był prof. Krzysztof Pawłowski promotor pracy doktorskiej kandydatki ze strony polskiej.

Habilitantka zrealizowała też, jako kierownik projektu, grant WBAS/MN/7/2018 finansowany przez Fundusz Młodych Naukowców Politechniki Łódzkiej, w ramach którego wykorzystano wyjazdy studialne do Francji.

Kandydatka jest też laureatką konkursu NCBiR na projekty polsko-norweskie POLNOR 2019, gdzie pełni rolę kierownika projektu z ramienia Politechniki Łódzkiej. Projekt dotyczy wykorzystania danych satelitarnych do monitorowania przestrzeni miejskiej.

6. Ocena pozostałego dorobku – udział w konferencjach, publikacje naukowe, recenzje

Udział w konferencjach

Kandydatka brała udział z referatami łącznie w 17 konferencjach z czego tylko 4 przed doktoratem i w 13 po doktoracie. Według podziału na wydarzenia polskie i zagraniczne to w jej dorobku łącznie mamy 8 konferencji polskich i 9 zagranicznych. W zbiorze tym wymienione są również 2 wykłady (w Łodzi i we Lwowie) na zaproszenie Ambasady Francuskiej w Warszawie, czy wykład plenarny inauguracyjny na Politechnice Łódzkiej w 2014 roku, które z formalnego punktu widzenia powinny się znaleźć w podrozdziale – działalność popularyzatorska.

Tematyka niemal wszystkich wystąpień oscylowała wokół zagadnień rewitalizacji i obszarów metropolitalnych, w tym problemów z terenami przemysłowymi oraz Nowego Urbanizmu.

Konferencje zagraniczne, w których uczestniczyła kandydatka miały miejsce w Algierii, Wielkiej Brytanii, Austrii, w Czechach, we Francji, Ukrainie, w Katarze.

Publikacje naukowe

Kandydatka przedstawiła łącznie w swoim dorobku publikacyjnym 22 pozycje, w tym 12 artykułów własnych oraz 10 artykułów napisanych w formule współautorstwa. Spośród tej liczby jeden artykuł nie został jeszcze opublikowany, ale znajduje się na etapie recenzji. Publikacje te są o różnej punktacji ministerialnej, w większości na poziomie średnim, chociaż zdarzają się również czasopisma wysokopunktowane (Cities 2020; 100 – punktów). Znacząca liczba publikacji w obu kategoriach podejmuje wątki związane z Nowym Urbanizmem i rewitalizacją, tworząc wyraźny cykl 8 powiązanych tematycznie tekstów. Wartość naukową całego cyklu określa przewijająca się przez wszystkie artykuły cyklu, próba oceny i znaczenia zasad Nowego Urbanizmu w rewitalizacji obszarów przemysłowych.

Artykuły własne (100%)

W kategorii tej są rozdziały autorstwa kandydatki w 2 monografiach zbiorowych, jednej polskiej i jednej zagranicznej, 4 publikacje w polskich wydawnictwach, w tym w

większości uniwersyteckich i akademickich oraz 6 publikacji w wydawnictwach międzynarodowych publikowane w języku angielskim.

Habilitantka publikuje również w czasopismach zawodowych takich jak choćby: *Adaptacja zespołu dawnej elektrociepłowni EC1*, *Renowacje i Zabytki*, 57, 2016. Publikacji w czasopismach zawodowych recenzent nie wliczał do ogólnej liczby publikacji naukowych.

Artykuły napisane we współautorstwie

Wszystkie współautorskie publikacje kandydatki zawierały jej procentowy udział pomiędzy 33% a 90%. Znajdujemy tu 4 referaty zgłoszone w międzynarodowych seriach materiałów pokonferencyjnych. Pozostałych 6 publikacji habilitantki wykonanych we współautorstwie to artykuły w polskich i zagranicznych czasopismach punktowanych o uznanej rozpoznawalności. Tematy poruszane tam przez habilitantkę wiążą się z wartościami Nowego Urbanizmu, ze zrównoważonym rozwojem, rolą przedmieść, reaktywnością miast.

Recenzje wydawnicze w periodykach międzynarodowych

Kandydatka realizowała recenzje w międzynarodowych czasopismach, a konkretnie w *Urban Design International* oraz *Common Ground*.

Wybrane konotacje recenzenta dotyczące podejmowanych wątków w publikacjach habilitantki, które ukazały się poza głównym osiągnięciem naukowym – monografią habilitacyjną.

Habilitantka podkreśla w swoich publikacjach, że potencjał rozwojowy miast zawiera się w dziedzictwie materialnym i kulturowym, zauważa przy tym, że w dokumentach Unii Europejskiej dziedzictwo to postrzegane jest bardziej jako potencjał rozwiązywania problemów społecznych, nie zaś potencjał rozwojowy. Kandydatka zmierza w swych rozważaniach do konkluzji, że to funkcje mieszane, ich przywrócenie w procesach rewitalizacji jest zarówno dźwignią w rozwiązywaniu problemów społecznych miast, jak też czynnikiem przywrócenia do życia przestrzeni publicznych, w następstwie czego kumuluje się potencjał wzrostu.

W jednym z kolejnych artykułów, kandydatka wskazuje na efekt synergiczny polegający na przyspieszaniu sprawności procesów rewitalizacyjnych wraz ze zwiększaniem się liczby mieszkańców na 1ha powierzchni, oraz podnoszącej się intensywności zabudowy przy jednoczesnym rygorystycznym realizowaniu zabudowy w skali ludzkiej. W efekcie takich zabiegów, pojawią się w zasięgu krótkiego spaceru pieszego liczne destynacje, dawniej nieobecne w zdegradowanych przestrzeniach publicznych. Kluczowa jest również jak zauważa habilitantka prawidłowa lokalizacja przystanków komunikacji publicznej, która może zachęcać bądź zniechęcać do odbywania spacerów pieszych. Warto w tym miejscu byłoby dodać z większym może naciskiem, że udział w podniesieniu atrakcyjności przestrzeni dla pieszych ma również swój aspekt kompozycyjny przestrzeni oraz świadomie wprowadzana jej struktura hierarchiczna. Elementy te, jak słusznie zauważa autorka, wypełniają holistyczne podejście do projektowania, ujęte w wytycznych Nowego Urbanizmu.

Habilitantka przedstawiła ponadto szereg artykułów, w których porównuje Łódź do miast francuskich. Na przykład Nowe Centrum Łodzi z *Paris Rive Gauche*, obszary węzła kolejowego Łódź Fabryczna z podobnym obszarem w Paryżu *Clichy-Batignolles*. Przykłady te jak widzimy w tekście

dostarczają szerokiego wachlarza wartościowego materiału porównawczego, niemniej powinny być uzupełnione o niezbędny współczynnik korekty, obrany i przyjęty przez autorkę, w części wnioskującej, aby zniwelować różnice potencjałów, skali miast i ich aglomeracji. W pozostałych przykładach porównań Łodzi z centrum Lille czy dystryktem Part-Dieu w Lyonie, nie jest to już tak oczekiwane.

7. Ocena działalności dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej

Działalność dydaktyczna

W ramach działalności dydaktycznej kandydatka prowadzi zajęcia w ramach swojego zatrudnienia w Instytucie Architektury i Urbanistyki Wydziału Budownictwa, Architektury i Inżynierii Środowiska Politechniki Łódzkiej gdzie prowadzi głównie ćwiczenia projektowe dla szeregu kierunków Takich jak Architektura, Architektura wnętrz, Rewitalizacja Miast oraz Gospodarka Przestrzenna, zarówno dla studentów pierwszego jak i drugiego stopnia. Jest też promotorem pomocniczym dwóch prac doktorskich. Kandydatka ma również w swoim dorobku kilka epizodów o mniejszym znaczeniu dydaktycznym.

Działalność organizacyjna

Udział w komitetach organizacyjnych i naukowych

Kandydatka, co należy podkreślić, uzyskała uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń (2014). Jest członkiem Izby Architektów Rzeczypospolitej Polskiej i Stowarzyszenia Architektów Polskich.

W ramach działalności organizacyjnej współorganizowała wydarzenie naukowe, *Dziedzictwo kulturowe w Programach Rewitalizacji - perspektywy polskie, francuskie i krajów Grupy Wyszehradzkiej*. pod patronatem, Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Ambasady Francji w Polsce oraz innych stowarzyszeń. Uczestniczyła również przy organizacji wystawy *Przekroje. Galeria Architektury Polskiej XX i XXIw.* realizowanej przez Muzeum Narodowe w Krakowie.

Kandydatka była organizatorem warsztatu dotyczącego procedur habilitacyjnych zrealizowanego na jej macierzystym Wydziale.(2017) Była również współorganizatorką dwóch wydarzeń – spotkania z pracownią Sud Architekt Polska dla Koła naukowego Kat (2016) oraz warsztatu Summer Courses History under the dust Best revitalisation (2016)

Jest Ponadto członkiem stowarzyszeń Forum Rewitalizacji oraz Sites & Cités remarquables.

Działalność popularyzatorska

W ramach działalności popularyzatorskiej należy podkreślić jej udział w wykładach i organizację wygłaszanych na zaproszenie Ambasady Francuskiej w Polsce (2014) i we Lwowie (2017). Są uwzględnione one szerzej w jej dorobku publikacyjnym i konferencyjnym.

Wspiera ona również młodzież o zainteresowaniach naukowych – młodych adeptów nauki, w ramach programu Mentoringu Ambasady Francuskiej w Polsce.

Podczas pobytu na Komorach (Collectivité du Patrimoine des Comores) prowadziła zajęcia z lokalną młodzieżą i dziećmi dotyczące zagadnień architektonicznych.

Uczestniczyła również w architektonicznych warsztatach podczas pobytu w Tunezji (Tunis).

Udział w zespołach oceniających, w procedurach ewaluacyjnych i konkursowych

Habilitantka ma również szerokie doświadczenie w pracach zespołów ewaluacyjnych i konkursowych. Są to 3 zakończone aktywności oraz jedna otwarta. Te 3 zakończone aktywności to udział w jury międzynarodowych warsztatów studenckich REA 2014, udział w zespole Ogólnopolskich studenckich Warsztatów Urbanistyczno-Architektonicznych Łódź 2017 oraz Program Monitoringu Ambasady Francji w Polsce 2015-2019, gdzie kandydatka sprawowała funkcję mentora dla doktorantów przebywających na studiach we Francji.

Kandydatka aktualnie (2022) uczestniczy również w międzynarodowych zespołach oceniających finansowanie badań, np. Israel Science Foundation.

8. Projekty architektoniczno-urbanistyczne

W obszarze działalności projektowej i zawodowej, kandydatka prezentuje również znaczące osiągnięcia.

Zaznaczyć trzeba, że już w czasie studiów realizowała ona liczne staże zawodowe w pracowniach i zespołach projektowych we Francji (Lille 2008) i w Chorwacji (Leko-Biro 2009). Pierwszy z nich to staż 4 tygodniowy, drugi natomiast 6 tygodniowy. Uczestniczyła również w architektonicznych warsztatach w Tunisie (Tunezja).

W licznych projektach i realizacjach habilitantka pełniła szereg funkcji. Można tu wyróżnić 3 obszary działań habilitantki.

Pierwszy rodzaj to działania rewitalizacyjne.

Kandydatka brała udział w roli koordynatora ds. obiektów historycznych w *Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi*. W kategorii tej był też projekt zagospodarowania przestrzeni wystawienniczej dla Master planu dla Expo 2022 Łódź. Można tu wymienić również Plac Nowego Centrum Łodzi, udział przy odnowie i modernizacji Hotelu Europejskiego w Warszawie i kamienic przy ul. Foksal oraz wielofunkcyjny kompleks Forum Gdańsk. W przytłaczającej większości były to projekty realizowane przez Sud Architekt Polska.

Drugi rodzaj to działania w projektach infrastrukturalnych.

Należy tu wymienić aktualnie realizowany projekt koncepcyjny i budowlany stacji tunelu średnicowego w centrum Łodzi.

Trzeci rodzaj to udział w realizacjach nowej zabudowy mieszkaniowej i użyteczności publicznej.

Jeżeli chodzi o zabudowę mieszkaniową to habilitantka brała udział w następujących projektach: osiedle mieszkaniowe (Skope-Belgia), założenie zabudowy wielopokoleniowej (Coldefy-Francja), kompleks zabudowy wielorodzinnej (Saison-Menu-Francja).

W kategorii obiektów użyteczności publicznej miała swój udział w projekcie kompleksu pływackiego, *Entrée de ville Pompidou* (Coldefy-Francja), *Maison de la Vie Associative* oraz *La porte de Valenciennes* (Saison-Menu-Francja).

9. Podstawowe informacje naukowo - metryczne

Podstawowe dane naukowo-metryczne habilitantki przedstawiają się następująco. Kandydatka wykazuje 9 cytowań z wyłączeniem autocytowań (z autocytowaniami jest to 11 cytowań). Indeks Hirscha kształtuje się na poziomie 2, Impact Factor na poziomie 11.233 Łączna suma punktów za publikacje w punktacji MNiSW/MEiN w roku publikacji to 364 zaś według scalonego wykazu MEiN z 21.12. 2021 roku to 420 punktów.

10. Nagrody i wyróżnienia za działalność naukową i artystyczną

Należy podkreślić w tym miejscu dwa wyróżnienia za pracę magisterską i doktorską kandydatki. Habilitantka otrzymała również nagrody w międzynarodowych konkursach projektowych. Należy do nich konkurs REA organizowany przez stowarzyszenie szkół architektury we Francji.

Drugą kategorią licznie reprezentowaną w dorobku kandydatki jest udział w zespołach projektowych, których prace były nagradzane i wyróżniane. Należy tu wspomnieć o projekcie kompleksu pływackiego Douai czy La Porte de Valenciennes w Lille. Objęta działaniami rewitalizacyjnymi kamienica przy Tuwima 46 otrzymała tytuł Perły Łodzi w 2019. Kolejne nagrody to 2 miejsce w międzynarodowym konkursie Master plan dla Expo 2022 Łódź. Kolejna nagroda to nagroda w konkursie Golden Villa Award 2019 na projekt przekształcenia i odnowy kamienicy Foksal 13/15. Następna nagroda to nagroda w konkursie Property Design Awards 2019 w kategorii bryła: hotel. Tę kategorię zamyka wyróżnienie w konkursie Innovation of the Year – Retail Project – large CEE Retail Awards 2019 za projekt Forum Gdańsk.

Habilitantka ma również na swoim koncie imponującą liczbę 4 bardzo prestiżowych stypendiów naukowych Rządu Francuskiego w latach 2009-2010, 2011-2014, 2012 i 2016 w większości są one związane z prowadzeniem podwójnych dyplomów magisterskich i doktoratu w formule Cotutelle.

Zwieńczeniem jej dorobku w całej kategorii, czyli kategorii nagród i wyróżnień jest Stypendium Ministra Nauki i Edukacji dla wybitnego młodego naukowca (2021-2024), gdzie jak sama podkreśla zdobyła maksymalną liczbę punktów.

11. Podsumowanie i wniosek końcowy

Przygotowana przez kandydatkę dokumentacja jest opracowana przejrzysto i klarownie. Bez zarzutu również pod względem redakcyjnym.

Przedstawiony przez habilitantkę dorobek jest w większości obszarów imponujący. Na szczególne podkreślenie zasługuje jej bardzo bogata współpraca międzynarodowa i liczne wspólne projekty i inicjatywy w tym zakresie. Zaprezentowana dokumentacja jest również zgodna ze wzorem funkcjonującym w obszarze nauk technicznych (*Wykaz dorobku habilitacyjnego – nauki techniczne. Obszar Nauk Technicznych. Rozporządzenie MNISW 2011*).

Tym samym recenzent stwierdza, że kandydatka, dr inż. arch. Monika Maria Cysek - Pawlak **spełnia wymagania stawiane kandydatom do stopnia naukowego doktora habilitowanego** sformułowane w Ustawie o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki art. 16 i 17, z dnia 14 marca 2003 r. (Dz. U. 2017 poz.1789 z późniejszymi zmianami) **i wnosi do Przewodniczącego Komisji Habilitacyjnej o dalszą kontynuację procedury habilitacyjnej.**

Warszawa 07.10.2022

